

60 YAŞINI İŞIĞI

Ancaq nədənsə, öz işiğin öz gözünü qamaşdır-mır. Görəsən, hamı beləmi olur, ya da təkədən sən beləsen?! Nə bilim, vallah. Birce onu bilirməm ki, bəşərin ən böyük arzusu və elə ən böyük problemi də yaşamaq, ahil dövrün, qocalıq çağlarının işığına qovuşmaq-dır. Hərdən düşünürəm ki, bəlkə də zaman gələcək, dün-yanın ən mötəbər mükafatını daha çox yaşayanlara verə-cəklər...

Fəqət, yaşamaq təkə uzun ömürlü olmaq deyil ha. Həyatın mənası illərlə yox, əməllərlə ölçülür. Bənövşə-dən az yaşayan nə var ki, dünyada. Neynirsən, digəl dilə-dişə düşməyinə bax. Di gəl, şəninə qoşulmuş nəğmələri oxu...

Bunlar hardansa ağılıma gəldi. Elə-belə dedim. Əslin-də sənə heç kəs 60 yaş verməz. Fikir verməmişən olsun ki: hərdən saçına-sifətinə düşən ömür işığı da çaşbaşa qa-lır elə bil, özünü itirmiş kimi gözə deyir sanki...

Gəlsənə, bir həmsəhbət olaq. Mənə də ayaq yer ver, illərin 60-cı pilləsində nəfəsini dərib, bir gəriyə boyla-nacaq. Görək nə idi o illər, niyə belə gözümüzü açıb yuma-nacan çəkilib getdi. Nə qoydu bizlərə, bu gün keçilmiş yolun ayaq izlərindən nə oxumaq, nə yazmaq olar...

Soltan Həsənov 1946-cı il fevral ayının 12-də Bərdə-də anadan olub. Əslən Ağcabədinin Gəlbədim kəndindəndir. Babası Məşədi Hüsü kişi kəndin sayılan, seçilən adamlarından olub. Təqribən 100 il əvvəl bərdəli Kəlbə-li xan himayəsində olan Hüseynbəyli kəndini ona bağış-layır. Məşədi Hüsü kişi də dostunun hədiyyəsini daha da urvatlandırmaq üçün ailəsini Hüseynbəyliyə köçürür. Maraqlıdır ki, Soltan Həsənov söz düşəndə nə Bərdənin adını çəkir, nə Ağcabədinin, mən Qarabağlıyam deyir, köklü-kökməcli Qarabağlı!

Müşahidə edənlər bu qənaətdədirlər ki, adamlar əlli yaşınadək daha çox gələcəyindən, gələcəkdə görəcəyi işlərdən, əlli yaşından sonra işə, keçmişdən, keçmişdə gördükləri işlərdən danışıq. Heç Soltan müəllim də istis-na deyil. 1965-ci ildə Bərdə şəhər 1 sayılı orta məktəbi, 1969-cu ildə Gəncədə Dövlət Pedaqoji İnstitutunu bitirib. Bir il Zaqatalanın Muxax kəndində uşaqlara tariximizi öyrədir. Sonra bir neçə il o vaxt Bərdədə çıxan «Kom-munizm yolu» qəzetində və rayon icraiyyə komitəsində şöbə müdiri vəzifələrində çalışıb. 1982-ci ildən Bərdə Rayon Mədəniyyət Şöbəsinin müdürüdür.

O illərdən qalma şəxsi arxiv sənədləri Soltan müəllim üçün ən əziz yadigarlardır. Vaxt tapın kimi özünü verir köhnə abımların, saralmış, qat kəmiş məktubların, ka-giz-kuğuzun arasına.

Soltanı mənim kimi taniyan az olar. Həyatımızın son

36 ilini qarşılıqlı iş şəraitində keçirmişik. Illərlə eyni təş-kiatda, hətta eyni otaqda işləmişik. O da yadıma düşür ki, o vaxt rayon partiya komitəsinin birinci katibi işləyən Rüstəm Səfəraliyev onu mədəniyyət şöbəsinə müdir tək-lif edəndə hamımız həyəcan keçirmişdik: «Görəsən, bu işin öhdəsindən gələ biləcəkmiz? Vəzifə taxtından yarı-mıç düşməyəcəkmiz?» (o vaxtlar belə faktlar çox olurdu)

Görünür, narahatlığımız əbəs imiş. Soltan Həsənov artıq 23 ildir ki, həmin vəzifəni ləyaqətlə aparır.

Bir dəfə təsadüfən soruşdum:

-Deyirsən ki, 23 il bir igidin ömrüdür. Sözüüm yox, an-caq gəl məsələyə bu tərəfdən baxaq: heç fikirləşmənsən ki, bu 23 ildə neyləmişən, nə iş görmüşən?

Tutulun kimi oldu:

-Düz deyirsən, vallah. Bu çağacan heç fərqi nə varma-şım.

- İndi məqamı elə. Gəl bir haqq-hesab aparaq.

Başladı yaddaşını varaqlamağa:

-Bax, onda cəmi bir musiqi məktəbi vardı, indi 6 olub. Ən azı 100 klub və kitabxananın açılış lentini özüm kəş-mişəm. Yaxşı yadımdadır: onda şöbən 300 nəfər işçisi vardı. İndi 1300 nəfərdir. 1000 nəfər də işçilərin sayı ar-tıb...

-Sən axı köhnə qəzetçisən. Mətbuatda faktları belə sadalamırlar.

İkimiz də cavanlıqda kim bilir, nə qədər işlətdiyimiz bu cümləni xatırladıq. Ovqatımız əməlli-başlı dəyişdi.

-Mən elə yənə mətbuata bağlı adamam-nəhayət, keç-miş həmkarım fikrimi tamamladı. - Artıq üç ildir ki, «Mə-dəni maarif işi» jurnalına əbunə yazılışında şöbəmiz li-derliyi əldən vermir. Respublikada yeganə mədəniyyət şöbə müdiriyyəmi ki, həmin jurnalın redaksiya heyətinin üzvüyəm.

Nə fikirləşsə, söhbətin axarını bir balaca yana tutdu:

-Heç bilirsən bu illər ərzində Bərdədə kimlər qona-ğım olub: Arif Babayev, Yaqub Məmmədov, Əbülfiət Əli-yev, Sara Qədimova, Ramiz Quliyev...

Bunlar elə-belə adamlar deyil e, yənə başladı sadala-mağa. Səkinə İsmayilova, Mələkxanım Əyyubova, Ağ-xan Abdullayev, Hacıbaba Bağirov, Afaq Bəşirqızı, Arif Quliyev...

-Ta respublikada aktyor, müğənni qalmadı ki!- sözüünü kəsməseydim, bəlkə sıra xeyli uzanaçaqdı.

-Süleyman Ələsgərov, Şahmar Əkbərzadə, Famil Mehdi... bilirsən, belə şəxsiyyətlərin Bərdəyə hər gəlişi rayonun mədəni həyatında bir hadisəydi ki...!

Etiraf olunmalıdır ki, Bərdə doğrudan da qonaqlı-qə-ralı şəhərdir. Ümummilli liderimiz Həder Əliyev 14 dəfə

İllər pillələr kimidir. Yaşa dolduqca bu pillələrlə qabxır adam. Və qabxdıqca da ucaltır. O ucalıqdan isə dünya daha geniş görünür.

Ucalığı başqa bir əlaməti də var. Uca, adətən dağlar olur. O dağlar ki, gü-nəş kipriyini qaldıranda ilk ışırtısı onlara düşür. O dağlar ki, elə qar da ilk də-fə yaylığını onların üstünə sərir. Və burdan başlayır yer üzünü öz rənginə bo-yamağa. Atalar-balalar da başlarını yuxarı qaldırıb deyirlər: «O dağa yağın qar bir gün də bu dağa yağacaq.»

Qarın da, günəşin də bir simvolu işıqdır. İnsan da yaşa dolduqca işıqlanır. Deyəsən, əvvəl başdan başlayır, saça düşür bu işıq. Sonra üzə, qaşa, gözə enir.

Bu günlər Soltan Həsənov da 60 yaşını işığındadır.

Yaşın mübarək, işığın mübarək, Soltan müəllim!

İşığın baxanların gözünü qamaşdırır, qardaş. Yəqin buna görədir ki, yanın-dan öntənlər heç də hamısı üzünə zəndlə baxa bilmir.

Bərdədə olub. Ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev də bir neçə dəfə səfərinə bu yerlərdən salıb.

Tikilir, gözəlləşir, abadlaşır Bərdə. Küçə-küçə, his-sə-hissə, məhəllə-məhəllə yenidən qurulur şəhər. Müa-sirleşir, dünya standartlarına uyğunlaşır. Təzə tikilən bi-nələr ən mükəmməl, orijinal, gözəoxşayış layihələri ehtiva edir özündə.

-Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramı mədəniyyətimizin də yüksəlişinə xidmət edir. -Soltan müəllim əlini yenidən qurulmuş yaraşığı küçə boyu irə-li uzadı - gör necə də gözəldir?! Mədəniyyət də elə bu gözəllikdədir də. Bərdəlilər Elman müəllimi bilirsən ni-yə belə çox istəyirlər?! Başqımızı deyirlər Ona görə ki, bu insan qurmağın, yaratmağın ustadıdır. Son illər gördü-yü abadlıq işləri ilə Bərdənin tarixinə düşüb.

-Yəqin bilirsən ki, son vaxtlar mindən çox təzə iş yer-ləri açılıb rayonda.

-Bilirəm, əlbəttə, bilirməm. Son illər bütövlükdə res-publikanın mədəni həyatında böyük inkişaf var. Hörmət-li prezidentimizin məlum sərəncamından sonra yeni qra-fiklə çap olunmuş 70 min nüsxə kitab almışdır. Hamısı da ünvanlı. Respublikada Muğam Mərkəzinin yaradılmasına hazırlıq görülür. Bu həm də o deməkdir ki, yaxın illərdə ən azından Qarabağın mərkəzi olaraq Bərdədə də belə bir mədəniyyət ocağının açılması mümkün olacaq. İndiki halda şəhərimizdə ulu öndərin adını daşıyan muzey tiki-lib.

Söhbətin bu məqamında Soltan diqqəti marağ doğu-ran bir təklif üzərində cəmləşdirir:

-Məlumdur ki, Bərdə Alban dövlətinin baş şəhəri, paytaxtı olub. Nə yaxşı olardı ki, burada Alban dövlətinin tarixini əks etdirən muzey də açılış biləydik...

Bələcə, şöhrət arzuların, istəklərin, gələcəkdə görü-ləsi işlərin müstəvisinə keçir. Arzular, istəklər isə çox-dur.

-Bilirsən nə düşünürəm? -Soltan qaçığı görkəm alır, -şəhərdəki 1000 yerlik mədəniyyət sarayının təmiri ləngiyir nəse. Orda təmir aparılısa, dram teatrı açıla bilər. Ötən əsrin 40-cı illərində Bərdədə Dövlət Dram Teatrı olub. Bəs

indi niyə olmasın? Halbuki indi əhali o dövrdəkindən bir neçə dəfə çoxdur. Digər imkanlar da həmçinin. Mən hələ onu deməmişəm ki, Bərdədə Dövlət Flarmoniyası da açmaq olar. Qarabağ Dövlət Flarmoniyası da...

-Dildə demək asandır...ürəyimdən keçənləri pərdə-ləyə bilmədim.

-Niyə elə danışırsan?!-Soltan müəllim həyəcanlandı deyəsən. -Görünür sən bizim naziri dəridəndən tanıyırsan. Nə desən eləmək olar onnan. Mədəniyyətimizin, incəsə-nətimizin fədisidir o.

... 60 il zirvə deyil, olsa-olsa bir aşırımdır ömürdə. Hələ qarşıda 70-ci, 80-ci, 90-cı aşırımlar var. Zirvə də yəqin ki, ondan sonra başlanır. İllərin 50-dən, 60-dan sonrası ona görə qiymətlidir ki, o yaşda insan daha xey-rixah olur. Cavanlıqda qazandıqları gənəli yumağa çalışır, bu çağacan edə bilmədikləri nail olmağa can atır, «əmim», «dayı», «baba» kəlmələri eşidir. Hər kəs səndən məsləhət, xeyir-dua umur. Bir məclisə girəndə ayağına duranların sayı artır, qolundan tuturlar, yer göstərirlər...

Ahıllığın, qocalığın payız gözəlliyi, xəzəl pıçıldısı, bağ-bağat, mer-meyvə tamı var.

Günlərin tamlı, bağ-bağatlı, mer-meyvəli olsun. Öm-rünün zirvəsinə çıxasan...

XASAY MEHDİYEV

Redaksiyadan: Soltan müəllimin adına layiq bu sə-mimi, duzlu yazıya əlavə etməyə bir sözüümüz yoxdur. Axı hər şey yerdə deyilib, dəqiq göstərilib. Sonda biz də yaradıcı kollektivimiz və çoxsaylı oxucularımız adın-dan yubilyarı ürəkdən təbrik edir, ona uzun ömür, möhkəm can sağlığı, həmişə ön cərgədə olmağı arzu-layırıq. Bütün vərəqlərin çin olsun, Soltan müəllim!

Xasay Mehdiyev ailədən, oğul-uşaqdan, nəvələrdən söhbət açmayıb. Firsətdən istifadə edib üzümüzü onla-raq tuturuq. Soltan müəllimə əxə eməli keyfiyyətlər çoxdur: "O kişinin qədrini bilin, onu sevin, onunla fəxr edin, qürur duyun. Çünki o yaxşı babadır, qayğıkeş ata-dır və nəhayət, səriştəli rəhbər, gözəl ziyalıdır..."